

Επαγγελματική ανάπτυξη εκπαιδευτικών στην Κύπρο, με βάση τα δεδομένα των ερευνών TIMSS 2023 & ICILS 2023

Τα πιο κάτω αποτελέσματα απορρέουν από δηλώσεις που αφορούν στην επαγγελματική ανάπτυξη των εκπαιδευτικών, στις έρευνες TIMSS 2023 και ICILS 2023. Σχετική αναφορά σε συναφείς μεταβλητές γίνεται στις αντίστοιχες Εθνικές Εκθέσεων Αποτελεσμάτων. Για την έρευνα TIMSS, αυτές καταγράφονται στο Παράρτημα 2 (2.7-Επαγγελματική ανάπτυξη για τη διδασκαλία των Μαθηματικών και 2.8-Επαγγελματική ανάπτυξη για τη διδασκαλία των Φυσικών Επιστημών). Για την έρευνα ICILS, καταγράφονται στο Παράρτημα II (γ- Επαγγελματική μάθηση των εκπαιδευτικών). Πηγή των δεδομένων σε όλες τις περιπτώσεις είναι τα ερωτηματολόγια που χορηγήθηκαν στους εκπαιδευτικούς. Τα αποτελέσματα παρουσιάζονται ανά βαθμίδα εκπαίδευσης (Δημοτική, Μέση Γενική).

Δημοτική Εκπαίδευση (TIMSS 2023)

Όσον αφορά στα Μαθηματικά (Πίνακας 1), τα τελευταία δύο χρόνια (από τη διεξαγωγή της έρευνας) η πλειοψηφία των εκπαιδευτικών στην Κύπρο *συμμετείχαν σε σεμινάρια* σχετικά με το περιεχόμενο (53,2%) και την Παιδαγωγική και Διδακτική Μεθοδολογία των Μαθηματικών (47%), ενώ 38,7% συμμετείχαν σε σεμινάρια για το Αναλυτικό Πρόγραμμα των Μαθηματικών, 31,7% για τη βελτίωση της κριτικής σκέψης ή των δεξιοτήτων επίλυσης προβλημάτων, 31,2% για την αξιολόγηση στα Μαθηματικά, 30,2% για την αντιμετώπιση εξατομικευμένων αναγκών των μαθητών/μαθητριών και 28,7% για την ενσωμάτωση της Τεχνολογίας στη διδασκαλία των Μαθηματικών.

Με βάση τα αποτελέσματα, οι εκπαιδευτικοί *νιώθουν ότι χρειάζονται περισσότερη επαγγελματική ανάπτυξη* σε θέματα σχετικά με την ενσωμάτωση της Τεχνολογίας στη διδασκαλία των Μαθηματικών (79,8%), τη βελτίωση της κριτικής σκέψης και των ικανοτήτων επίλυσης προβλήματος (67,7%) και την αντιμετώπιση εξατομικευμένων αναγκών των μαθητών (66,3%). Ακολουθούν οι ανάγκες για επιμόρφωση σε θέματα που αφορούν την αξιολόγηση στα Μαθηματικά (50,2%), την Παιδαγωγική και Διδακτική Μεθοδολογία (47,7%), το περιεχόμενο (32,9%) και το Αναλυτικό Πρόγραμμα των Μαθηματικών (32,5%).

Όσον αφορά στις Φυσικές Επιστήμες (Πίνακας 2), τα τελευταία δύο χρόνια (από τη διεξαγωγή της έρευνας) η πλειοψηφία των εκπαιδευτικών *συμμετείχαν σε σεμινάρια* σχετικά με το περιεχόμενο των Φυσικών Επιστημών (54,2%), την Παιδαγωγική και Διδακτική Μεθοδολογία (50,4%) και το Αναλυτικό Πρόγραμμα του μαθήματος (44,7%). Ακολούθησε η συμμετοχή σε σεμινάρια για τη βελτίωση της κριτικής σκέψης και των διερευνητικών ικανοτήτων των παιδιών (39,7%), την ενσωμάτωση της Τεχνολογίας στο μάθημα (35,1%) και την αξιολόγηση (32,4%). Λιγότεροι εκπαιδευτικοί συμμετείχαν σε σεμινάρια με θέματα σχετικά με την αντιμετώπιση εξατομικευμένων αναγκών των μαθητών/μαθητριών (24,8%), την ενσωμάτωση της περιβαλλοντικής αγωγής (19,6%) και την ενσωμάτωση των Φυσικών Επιστημών σε άλλα μαθήματα (18,4%).

Μεγαλύτερη ανάγκη για επαγγελματική ανάπτυξη φάνηκε ότι υπάρχει σε θέματα που αφορούν στην ενσωμάτωση της Τεχνολογίας στο μάθημα (82,7%), στην αντιμετώπιση εξατομικευμένων αναγκών των μαθητών/μαθητριών (72,9%), στην ενσωμάτωση των Φυσικών Επιστημών στα άλλα μαθήματα (70,7%), στην ενσωμάτωση της περιβαλλοντικής αγωγής και εκπαίδευσης για την αειφορία (64,9%) και στη βελτίωση της κριτικής σκέψης και των διερευνητικών ικανοτήτων των παιδιών (62,2%). Ακολουθούν οι ανάγκες για επιμόρφωση σε θέματα που αφορούν την Παιδαγωγική και Διδακτική Μεθοδολογία (58,9%), την αξιολόγηση (54,7%), το περιεχόμενο (46,3%) και το Αναλυτικό Πρόγραμμα των Φυσικών Επιστημών (38,8%).

Πίνακας 1

Επαγγελματική ανάπτυξη εκπαιδευτικών στα Μαθηματικά (Δ' Δημοτικού)

	Κατά τα τελευταία δύο χρόνια, έχετε συμμετάσχει σε προγράμματα επαγγελματικής ανάπτυξης που αφορούν στα πιο κάτω;*	Χρειάζεστε επαγγελματική ανάπτυξη σε κάποιο από τα πιο κάτω; *
	%	%
Περιεχόμενο των Μαθηματικών	53,2	32,9
Παιδαγωγική και Διδακτική Μεθοδολογία των Μαθηματικών	47,0	47,7
Αναλυτικό Πρόγραμμα των Μαθηματικών	38,7	32,5
Ενσωμάτωση Τεχνολογίας στη διδασκαλία των Μαθηματικών	28,7	79,8
Βελτίωση της κριτικής σκέψης ή των δεξιοτήτων επίλυσης προβλημάτων	31,7	67,7
Αξιολόγηση στα Μαθηματικά	31,2	50,2
Αντιμετώπιση εξατομικευμένων αναγκών των μαθητών	30,2	66,3

*N= 267

Πίνακας 2

Επαγγελματική ανάπτυξη εκπαιδευτικών στις Φυσικές Επιστήμες (Δ' Δημοτικού)

	Κατά τα τελευταία δύο χρόνια, έχετε συμμετάσχει σε προγράμματα επαγγελματικής ανάπτυξης που αφορούν στα πιο κάτω;*	Χρειάζεστε επαγγελματική ανάπτυξη σε κάποιο από τα πιο κάτω; *
	%	%
Περιεχόμενο Φυσικών Επιστημών	54,2	46,3
Παιδαγωγική και Διδακτική Μεθοδολογία των Φυσικών Επιστημών	50,4	58,9
Αναλυτικό Πρόγραμμα των Φυσικών Επιστημών	44,7	38,8
Ενσωμάτωση Τεχνολογίας στη διδασκαλία των Φυσικών Επιστημών	35,1	82,7
Βελτίωση της κριτικής σκέψης ή των διερευνητικών ικανοτήτων των μαθητών	39,7	62,2
Αξιολόγηση στις Φυσικές Επιστήμες	32,4	54,7
Αντιμετώπιση εξατομικευμένων αναγκών των μαθητών	24,8	72,9
Ενσωμάτωση των Φυσικών Επιστημών στη διδασκαλία άλλων μαθημάτων (π.χ. Μαθηματικά, Τεχνολογία)	18,4	70,7
Ενσωμάτωση της περιβαλλοντικής αγωγής και της εκπαίδευσης για την αειφορία στη διδασκαλία των Φυσικών Επιστημών	19,6	64,9

*N= 262

Μέση Γενική Εκπαίδευση (TIMSS 2023 & ICILS 2023)

Όσον αφορά στα Μαθηματικά (Πίνακας 3), τα τελευταία δύο χρόνια (από τη διεξαγωγή της έρευνας) η πλειοψηφία των εκπαιδευτικών στην Κύπρο *συμμετείχαν σε σεμινάρια* σχετικά με την αξιολόγηση στα Μαθηματικά (55,3%), την Παιδαγωγική και Διδακτική Μεθοδολογία των Μαθηματικών (52%) και το περιεχόμενο των Μαθηματικών (50,8%), ενώ 48,5% συμμετείχαν σε σεμινάρια για την ενσωμάτωση της Τεχνολογίας στο μάθημα, 48,2% για το Αναλυτικό Πρόγραμμα του μαθήματος, 37,7% για τη βελτίωση της κριτικής σκέψης και των δεξιοτήτων επίλυσης προβλήματος, και 35,4% για την αντιμετώπιση εξατομικευμένων αναγκών των μαθητών/μαθητριών.

Με βάση τα αποτελέσματα, οι εκπαιδευτικοί *νιώθουν ότι χρειάζονται περισσότερη επαγγελματική ανάπτυξη* σε θέματα σχετικά με την ενσωμάτωση της Τεχνολογίας στη διδασκαλία των Μαθηματικών (67,5%), την αντιμετώπιση εξατομικευμένων αναγκών των μαθητών/μαθητριών (63,5%) τη βελτίωση της κριτικής σκέψης και των ικανοτήτων επίλυσης προβλήματος (59,3%), την Παιδαγωγική και Διδακτική Μεθοδολογία (47%) και την αξιολόγηση (45,7%). Λιγότεροι εκπαιδευτικοί αναφέρθηκαν στην ανάγκη για επαγγελματική ανάπτυξη σε θέματα που αφορούν το Αναλυτικό Πρόγραμμα των Μαθηματικών (35%) και το περιεχόμενο του μαθήματος (32,5%).

Όσον αφορά στις Φυσικές Επιστήμες (Πίνακας 4), τα τελευταία δύο χρόνια (από τη διεξαγωγή της έρευνας) η πλειοψηφία των εκπαιδευτικών *συμμετείχαν σε σεμινάρια* σχετικά με το περιεχόμενο των Φυσικών Επιστημών (53,2%), την Παιδαγωγική και Διδακτική Μεθοδολογία (53%) και το Αναλυτικό Πρόγραμμα του μαθήματος (50,3%). Επιπρόσθετα, 47,9% συμμετείχαν σε σεμινάρια για την αξιολόγηση, και 45,9% σε σεμινάρια για την ενσωμάτωση της Τεχνολογίας στο μάθημα. Λιγότεροι εκπαιδευτικοί συμμετείχαν σε σεμινάρια με θέματα σχετικά με την βελτίωση της κριτικής σκέψης και των διερευνητικών ικανοτήτων των παιδιών (36,7%), την ενσωμάτωση της περιβαλλοντικής αγωγής (33,2%) και την αντιμετώπιση εξατομικευμένων αναγκών των μαθητών/μαθητριών (30%).

Για το τελευταίο θέμα (αντιμετώπιση εξατομικευμένων αναγκών των μαθητών/μαθητριών) φάνηκε ότι υπάρχει και η μεγαλύτερη ανάγκη για επαγγελματική ανάπτυξη (60,1%). Ακολούθησαν τα θέματα σχετικά με την ενσωμάτωση της Τεχνολογίας στο μάθημα (59,1%), τη βελτίωση της κριτικής σκέψης και των διερευνητικών ικανοτήτων των παιδιών (56,4%), την ενσωμάτωση της περιβαλλοντικής αγωγής (48,8%) και της Παιδαγωγικής και Διδακτικής Μεθοδολογίας (47,6%). Μικρότερες ανάγκες για επαγγελματική ανάπτυξη εντοπίστηκαν στα θέματα της αξιολόγησης (39,2%), του Αναλυτικού Προγράμματος (36,4%) και του περιεχομένου του μαθήματος των Φυσικών Επιστημών (36%).

Πίνακας 3

Επαγγελματική ανάπτυξη εκπαιδευτικών στα Μαθηματικά (Β' Γυμνασίου, TIMSS 2023)

	Κατά τα τελευταία δύο χρόνια, έχετε συμμετάσχει σε προγράμματα επαγγελματικής ανάπτυξης που αφορούν στα πιο κάτω;*	Χρειάζεστε επαγγελματική ανάπτυξη σε κάποιο από τα πιο κάτω; *
	%	%
Περιεχόμενο των Μαθηματικών	50,8	32,5
Παιδαγωγική και Διδακτική Μεθοδολογία των Μαθηματικών	52,0	47,0
Αναλυτικό Πρόγραμμα των Μαθηματικών	48,2	35,0
Ενσωμάτωση Τεχνολογίας στη διδασκαλία των Μαθηματικών	48,5	67,5
Βελτίωση της κριτικής σκέψης ή των δεξιοτήτων επίλυσης προβλημάτων	37,7	59,3
Αξιολόγηση στα Μαθηματικά	55,3	45,7
Αντιμετώπιση εξατομικευμένων αναγκών των μαθητών	35,4	63,5

*N= 200

Πίνακας 4

Επαγγελματική ανάπτυξη εκπαιδευτικών στις Φυσικές Επιστήμες (Β' Γυμνασίου, TIMSS 2023)

	Κατά τα τελευταία δύο χρόνια, έχετε συμμετάσχει σε προγράμματα επαγγελματικής ανάπτυξης που αφορούν στα πιο κάτω;*	Χρειάζεστε επαγγελματική ανάπτυξη σε κάποιο από τα πιο κάτω; *
	%	%
Περιεχόμενο Φυσικών Επιστημών	53,2	36,0
Παιδαγωγική και Διδακτική Μεθοδολογία των Φυσικών Επιστημών	53,0	47,6
Αναλυτικό Πρόγραμμα των Φυσικών Επιστημών	50,3	36,4
Ενσωμάτωση Τεχνολογίας στη διδασκαλία των Φυσικών Επιστημών	45,9	59,1
Βελτίωση της κριτικής σκέψης ή των διερευνητικών ικανοτήτων των μαθητών	36,7	56,4
Αξιολόγηση στις Φυσικές Επιστήμες	47,9	39,2
Αντιμέτωπιση εξατομικευμένων αναγκών των μαθητών	30,0	60,1
Ενσωμάτωση της περιβαλλοντικής αγωγής και της εκπαίδευσης για την αειφορία στη διδασκαλία των Φυσικών Επιστημών	33,2	48,8

*N= 681

Όσον αφορά στις ΤΠΕ (Πίνακας 5), τα τελευταία δύο χρόνια η πλειοψηφία των εκπαιδευτικών δήλωσε ότι *συμμετείχε σε σεμινάρια* σχετικά με την ενσωμάτωση των ΤΠΕ στη διδασκαλία και τη μάθηση (69,6%), σεμινάρια χρήσης ψηφιακών πηγών διδασκαλίας και μάθησης σε συγκεκριμένα γνωστικά αντικείμενα (64,7%) και σεμινάρια χρήσης γενικών εφαρμογών (όπως για παράδειγμα επεξεργασίας κειμένου, λογισμικού παρουσίασης, χρήσης διαδικτύου και υπολογιστικών φύλλων). Μόνο το 20,9% των εκπαιδευτικών που συμμετείχε στην έρευνα δήλωσε ότι παρακολούθησε κάποιο σεμινάριο για τη χρήση μιας πλατφόρμας οπτικής κωδικοποίησης τα τελευταία δύο χρόνια, ενώ το 77,1% δήλωσε χρειάζεται περισσότερη επιμόρφωση στον συγκεκριμένο τομέα. Παράλληλα, περίπου τρεις στους/στις τέσσερεις εκπαιδευτικούς δήλωσαν ότι χρειάζονται περαιτέρω επιμόρφωση σε θέματα που σχετίζονται με (α) τη χρήση των ΤΠΕ για μαθητές/μαθήτριες με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες και μαθησιακές δυσκολίες (78%), (β) την υποστήριξη της ικανότητας των μαθητών/μαθητριών να εντοπίζουν παραπλανητικές πρακτικές στο διαδίκτυο (73,7%), (γ) τη χρήση των ΤΠΕ για την υποστήριξη της εξατομικευμένης μάθησης των μαθητών/μαθητριών (72,5%), (δ) τη διαχείριση κοινωνικών προβλημάτων που αντιμετωπίζουν οι μαθητές/μαθήτριες κατά τη χρήση των ΤΠΕ για επικοινωνία με άλλα άτομα, όπως για παράδειγμα διαδικτυακό εκφοβισμό (72%) και (ε) επιμόρφωση για το πώς να ενισχύσουν την ικανότητα των μαθητών/μαθητριών να αξιολογούν την αξιοπιστία των διαδικτυακών πηγών πληροφόρησης (71,7%).

Πίνακας 5

Επαγγελματική ανάπτυξη εκπαιδευτικών στις ΤΠΕ (Β' Γυμνασίου, ICILS 2023)

	Συμμετείχατε σε δράσεις επαγγελματικής μάθησης σε σχέση με τους παρακάτω τομείς κατά τα δύο τελευταία χρόνια;*	Χρειάζεστε περισσότερη επιμόρφωση στους παρακάτω τομείς στο μέλλον; *
	%	%
Χρήση εφαρμογών παραγωγής (π.χ. επεξεργασία κειμένου, λογισμικό παρουσίασης, χρήση διαδικτύου, υπολογιστικά φύλλα)	56,4	51,5
Χρήση ψηφιακών πηγών διδασκαλίας και μάθησης για συγκεκριμένο γνωστικό αντικείμενο	64,7	58,3
Χρήση των ΤΠΕ για μαθητές/μαθήτριες με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες και μαθησιακές δυσκολίες	33,5	78,0
Χρήση των ΤΠΕ για την υποστήριξη της εξατομικευμένης μάθησης των μαθητών/μαθητριών	39,6	72,5
Διαχείριση κοινωνικών προβλημάτων που αντιμετωπίζουν οι μαθητές/μαθήτριες κατά τη χρήση των ΤΠΕ για επικοινωνία με άλλα άτομα (π.χ. διαδικτυακό εκφοβισμό)	42,0	72,0
Υποστήριξη της ικανότητας των μαθητών/μαθητριών να αξιολογούν την αξιοπιστία των διαδικτυακών πηγών πληροφόρησης	33,8	71,7
Υποστήριξη της ικανότητας των μαθητών/μαθητριών να εντοπίζουν παραπλανητικές πρακτικές του διαδικτύου (π.χ. απάτες, ψευδείς ειδήσεις, ψεύτικες εικόνες, ψεύτικες αξιολογήσεις, bots, κ.λπ.)	31,1	73,7
Χρήση πλατφόρμων οπτικής κωδικοποίησης (π.χ. Alice, GameMaker, Kodu, Lego Mindstorms, MIT App Inventor, Scratch, Pencil Code) για τη διδασκαλία και τη μάθηση	20,9	77,1
Ενσωμάτωση των ΤΠΕ στη διδασκαλία και τη μάθηση	69,6	64,2

*N= 2396